

Pier Vittorio Tondelli: Külön szoba

Quest'opera è stata tradotta con il contributo del Centro per il libro e la lettura del
Ministero della Cultura italiano

Ez a kiadvány az Olasz Kulturális Minisztérium Könyv- és Olvasási Központjának
támogatásával készült.

Fordította Katona-Gombos Luca

Figura Könyvkiadó
Budapest, 2026

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:

Pier Vittorio Tondelli: *Camere separate*

© 2017 Giunti Editore S.p.A. / Bompiani, Firenze-Milano

1989 First publication under Bompiani imprint

2017 First publication as Bompiani / Giunti Editore S.p.A.

ISBN 978-615-6380-11-1

Figura Könyvkiadó, 2026
www.figurakiado.hu

Főszerkesztő: dr. Dávid Gyula

Felelős kiadó: a Corpus Sanum Consulting Kft. ügyvezetője

Leo három hétig marad New Yorkban. Egy kislakásban él a Fifth Avenue-n, a Kilencvenkettedik környékén. Reggelente a Central Parkban sétálgat vagy biciklit bérel, vagy kölcsönkéri valamelyik srácét és versenyre hívja őket. Délutánonként alszik, olvas, tanul, esténként pedig egy kicsit európai nagyvilági életet él: néhány olasz levelezőtárs, egy csapat irodalomtanár a Columbia Universityről. Éjszaka lemegy a Village-be vagy a St. Mark's Place-be és jó pár sört magába dönt a kocsmákban. Videókat néz, vagy transzvesztita csoportok előadásait, senkihez nem szól, csak a bárpultosokhoz, akiket lenyűgöz az olasz akcentusa, és ezért még romlatlannak és egészségesnek tartják. A fejében akár egy teljes órán keresztül is jegyzetel, vagy még tovább, elképzei, milyen lehet az élete annak a bizonyos embernek, akihez vonzódik, vajon mi lehet a foglalkozása, milyen szexpózt kedvelhet. De ezek mind butaságok, és a legmeghatározóbb érzése az, hogy húszévesen kellett volna New Yorkba jönnie, rengeteg energiával, még ép gyomorral és hajlandósággal arra, hogy reggelig bulizzon.

Úgy dönt, hazatér Milánóba. Néhány órával az indulás előtt megérzése támad. Egy kép, ami idegesíti és zavarja. Ugyanaznap reggel a kukába dobott egy pár régi, fekete Parabooot cipőt, amit Párizsban vett. Egész egyszerűen azért, mert meg akart szabadulni minden többletsúlytól, és a pár viharvert cipő volt az első, ami szembeötlött. Nem is gondolt rá többet, egészen addig, amíg a portás nem értesítette a szobatelefonon keresztül, hogy a taxija készen áll, és amíg ellenőrizte, hogy elzárta-e a gázt, a vizet, becsukta-e az ablakokat, lekukucskált a belső kertbe, és meglátta a takarítófiút, ahogy egy hatalmas konténerbe önti a kukázsákok tartalmát. Bár a tizedik emeleten volt, tisztán ki tudta venni, ahogy a cipője a szemét közé esik, kivillan egy pillanatra, aztán eltemeti egy újabb adag, majd elviszi egy kis furgon.

Szorongva érkezett a terminálba. Úgy képzelte, tele lesz a gép, és az utasfelvételi pulton ezt meg is erősítették. Nem tudott a kijáratok melletti helyet szerezni, ahol kinyújthatta volna a lábát, csak a folyosó mellett talált helyet. Amíg várakozott, meglátott úgy harminc kislányt, és bízott benne, hogy nem ugyanarra a járatra várnak. Egy toszkán társaságot is észrevett, és itt is reménykedett, hogy másik légitársasággal utaznak, de egy órával később mind együtt ültek a repülőgép belsejében.

Míg a csomagjait rendezgette, egy nagyon magas, sötétkék zakós férfi, ritkás, ősz hajjal és pirosposzgás, foltos arccal, kétségtelenül jóképű férfi és nagyon igényes is – hatalmas aranygyűrűt viselt a kisujján, gyöngyszínű selyem nyakkendőt és egy legalább harmincéves Rolexet –, éppen Leo előtt foglalt helyet. Amint felszálltak, a férfi egy hirtelen mozdulattal hátradöntötte az ülését. Leo, aki a termete miatt nehezen fért el, telibe kapta az ütést, és szitkozódni kezdett. Odahívta a stewardesszt és megkérte, szóljon az előtte ülőnek, hogy nem hajthatja hátra a támlát, mert így nem tudja hova tenni a lábát. A stewardess beszélt a férfival, és utóbbi bocsánatot kért tőle, majd megkérdezte, milyen magas. Leo kedvesen válaszolt. A szemébe nézett. Úgy gondolta, nem lehetett több hatvan évesnél.

Néhány percig beszélgettek, Leo óvatosabban, a másik égető szükségben, hogy válthasson valakivel pár szót. A téma a magasságuk volt, a kényelmetlenségek, amelyeket

ez okozott, hogy milyen nehéz megfelelő ágyat találni a szállodákban és főleg megfelelő ülést a repülőkön. De Leo tudta, hogy van itt más is. Minden másodpercben azt várta, mikor kerül elő. Néhány perc után történt meg, miközben Leo az első kortyolgatta a gin-tonikok megszakítatlan sorából, amelyet a leszállásig elpusztított.

A férfi ezt mondta, szó szerint, anélkül, hogy a beszélgetés akár csak távolról is érintette volna ezt a kegyetlen és különös témát. Így szólt:

– A fiamat hozom magammal, ott lent.

És ökölbe szorított jobb keze mutatóujjával a padló felé bökött. Leo majd' elájult, mert rögtön megértette. Sőt, magában azt mondta: Aha, hát erről van szó.

– A halott fiam van a raktérben – kezdte újra a férfi, és kétségbeesett tekintettel bámult rá. – Azért jöttem, hogy hazahozzam.

A motor tompa zúgása mély zümmögésként hatolt be az utastérbe. A férfi sírt és az arcát törölgette egy fehér zsebkendővel. Leo képtelen volt bármit mondani, néha annyit motyogott:

– Ez szörnyű, nem akarom elhinni.

A férfi meg se hallotta. Tovább mesélt a fiáról, akinek a szenvedését végig kellett néznie az utolsó hónapban. Elmondta, hogy minisztériumi tisztviselő volt, ötven éves, és a rák mindössze három hónap alatt elvitte. Leo alig állt a lábán. Folyamatosan az utaskísérőt hívogatta, gin-tonikot rendelt, egyik cigarettát szívta a másik után, és remélte, hogy elég hamar lerészegedik, hogy az álomosságtól és fáradtságtól kimerülten az ülésébe dől, de minden hiába. A férfi tökéletesen illedelmesen és visszafogottan könnyezett, és Leónak is kedve támadt sírni. A gondolat, hogy tizenkétezer méter magasan repülve a lába alatt egy koporsó fekszen egy holttesttel, teljesen padlóra küldte. Majdnem elengedte magát, de tudta, hogy semmi haszna nem lenne: a repülő nem váltott volna irányt, nem rakták volna ki, nem nyomták volna tele nyugtatóval és nem ültették volna át az első osztály fotelágyaiba. Így tartotta magát, remélve, hogy az öreg előbb összeomlik. De az öreg egy nyugdíjas tábornok volt, nyolcvankét éves, és könnyen talpon maradt. Azt mondta:

– Maga házas? Akkor soha ne nemzzen gyereket. Nem értheti, milyen fájdalom ez. Az ember az életét is odaadná, csak ne jusson el eddig. Én nem hiszek Istenben, de esküszöm magának, hajlandó lettem volna alku kötni vele: én és a feleségem cserébe ennek a fiúnak az életéért.

Leo továbbra is hallgatott, inkább hagyta kitombolni magát. Néha kénytelenek voltak visszaülni az üléseikbe, mert az iskoláslányok egymást kergették. A toszkánok a repülő végében énekeltek és nevettek. Pezsgőt bontottak. Ők ketten ösztönösen odafordították a fejüket a pukkanásra, aztán folytatták a beszélgetést, mintha egyszerűen egy dongót láttak volna arra repülni.

– Nyolcvankét éves vagyok, és soha egyetlen cigarettát nem szívtam el életemben. Soha nem ittam alkoholt, mindig egészséges életmódot éltem, bár Európában, az Egyesült Államokban és Brazíliában is szolgáltam. Mindig teniszeztem és sportoltam. És mire volt jó mindez? Hogy egy nap magammal hozzam a fiam odalent. Erre volt jó.

Leo megérintette a karját, de nem nézett a szemébe. Érezte magán a tekintetét, tágra nyílt, vörös, könnyekkel és rettenettel teli szemét. Thomas apjára gondolt, és Thomasra, természetesen. És amikor az öreg, aki ilyen atletikus, ilyen egészséges, ilyen robusztus, végre kimerülten az ülésre rogyott és zsebkendőjét szorította a szemére, elmehetett a toalettre megmosni az arcát és kisírni magát. Ivott még, megpróbált enni valamit, ledöntött néhány doboz sört, és végre egy kicsit jobban érezte magát. Becsukta a szemét, de nem tudott elaludni. A repülőn filmet vetítettek, sötét volt, de vele szemben ott volt a férfi tarkója hófehér hajával és rózsaszín szeplőivel. Meg akarta simogatni, mondani neki valamit. De dühös is volt. A férfi, aki soha nem ivott és nem dohányzott, azért tartotta magát karban, hogy eltemethesse a fiát. A természetellenes ebben az egészben nem a fiatalabb férfi halála volt, sokkal inkább az idősebb erőltetett túlélése. És akkor arra gondolt, hogy bizonyos értelemben ő is eltemette Thomast. És hogy az öreg és ő is gyilkosok voltak, akik valamilyen módon a végsőig kontrollálták annak az embernek az életét, akit a legjobban szerettek. Amíg a sírgödörbe nem tették az általuk kreált testet.

És akkor Leo megéri, hogy a szado-mazochizmusra való igény nem egy idegen impulzus, hanem a perverzió legtisztább formája, amit valaha átélt, és a legőszintébb is. Mert ő a kínzó, és ő az áldozata is az elnyomónak, aki az ő nevét viseli. Hermann, Thomas és bárki más csak eszközei a gyötrelemnek, amelyben önmagát részesíti, amióta csak az eszét tudja: vagyis hogy az igénynek, hogy megsemmisüljön és meghaljon. Az ő boldogság és szerelem iránti igénye megölte a többieket, ő nem volt képes sem magában tartani, sem eltéríteni, sem ügyesen terelgetni. Thomasszal nemcsak a szerelme halt meg, hanem az ő személyes szerelmi stratégiája. Ami most rá vár, az nem több egy erkölcsös kurvapecér életénél. Konkrét szükségletek kielégítése, amit csak idegenekkel képes megélni.

Az álmos utastér sötétjében az iskoláslányok összegömbölyödve alszanak az ülésükön, a turistacsoport részegen motyog, a fehér szervizlámpák csak két álmatlan, fájdalmas alakot világítanak meg. Két férfi, akinek a fájdalma olyan természetesen abszurd, hogy egyetlen szó sem képes ezt leírni, sőt, ha megpróbálnánk, a használható kifejezések ellentmondásnak tűnnének. A repülőgépen, a régi kontinens nyomain egy „árva apa” és egy „özvegy szerető” utaznak. És ha Leónak meg kéne mondania, mi lesz a gép sorsa, arra se merne fogadni, hogy földet fog érni valahol. Mert holttesteikkel a talpuk alatt mind az öreg, mind a fiatal afelé a hús hely felé igyekszik, ahonnan az élet csupán ürnek tűnik, amelyet egy örökre elrontott és elveszett paradicsom hagy maga után.